

प्र.१.अ) योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही आठ)

(८)

१. पंचायत समितीचा कार्यकाळ _____ वर्षांचा असतो.
(तीन, चार, पाच, सहा)
२. भारतात सर्वात जास्त _____ भाषा बोलण्याची संख्या जास्त आहे.
(इंग्रजी, हिंदी, मराठी, उर्दू)
३. बुद्ध धर्माची स्थापना _____ यांनी केली.
(गुरुनानक, भगवान महावीर, गौतम बुद्ध, आचार्य रजनीश)
४. भारतातील सामाजिक रचनेत _____ वर्ण होते.
(तीन, पाच, चार, सात)
५. भारतातील महिलांकरिता कौटुंबिक हिंसाचार प्रतिबंधक कायदा _____ या वर्षी लागू करण्यात आला.
(२०००, २००३, २००५, २००७)
६. भारतातील अंतर समुदाय संघर्षाचे मुख्य कारण म्हणजे _____ होय.
(जात, शिक्षण, आरोग्य, जमीन)
७. भारतात खाजगीकरणास सुरुवात _____ या वर्षी करण्यात आली.
(१९९०, १९९३, १९९५, १९९७)
८. भारतात घटना समितीचे प्रमुख _____ होते.
(पंडित जवाहरलाल नेहरू, डॉ. राजेंद्र प्रसाद, महात्मा गांधी, विनोबा भावे)
९. शेती व्यवसायामुळे ग्रामीण भागात _____ रोजगार मिळतो.
(कायम, हंगामी, स्वयंरोजगार, अल्प)
१०. जात हा _____ मार्ग आहे.
(बंद, उभा, आडवा, कमी)

ब) खालील विधाने चूक की बरोबर ते सांगा. (कोणतेही सात)

(७)

- १) ग्रामीण भागातील लोकांचा शेती हा मुख्य व्यवसाय आहे.
- २) स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये २०११ च्या कायद्यान्वये महिलांसाठी ५०% आरक्षणाची तरतूद केली आहे.
- ३) नगरपालिकेच्या मुख्याधिकार्याची नियुक्ती नगरपालिका करते.
- ४) आर्थिक न्यायाशिवाय राजकीय न्याय अर्थहीन आहे.
- ५) भाषिक संघर्ष देशाचे ऐक्य आणि एकात्मतेला धोका पोहोचवत नाही.
- ६) जातीय वादामुळे देशाच्या विकासात अडथळा निर्माण होतो.
- ७) ग्रामस्तर विवाहाची नोंद तलाठी कार्यालयात केली जाते.
- ८) महाराष्ट्र राज्यात ३४ जिल्हा परिषदा आहेत.

प्र.क्र.२) भारतातील स्त्रियांच्या समस्या सांगून त्यावरील उपाययोजना स्पष्ट करा.

(१५)

किंवा

आदिवासी समुदायाची व्याख्या सांगून आदिवासी समुदायाची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.क्र.३) जातीची व्याख्या सांगून जातीची वैशिष्ट्ये व जातीचे तोटे लिहा.

(१५)

किंवा

अपंगत्वाची व्याख्या सांगून अपंगत्वाची कारणे व त्यावरील उपाययोजना लिहा.

प्र.क्र.४) भारतीय नागरिकांचे मूलभूत हक्क सांगून राज्यघटनेचे महत्त्व लिहा.

(१५)

किंवा

भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.क्र.५) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)

(१५)

१) भाषा वाद

२) आंतरसमुदाय संघर्ष

३) हिंसाचार

४) अपंगत्वाचे प्रकार

किंवा

७३वी व ७४वी घटना दुरुस्तीबद्दल सविस्तर माहिती लिहा.